

Handläggare
Lena Nordeng
Metod- och utvecklingsledare

Senare ikraftträdande av sammansatta måltider, riktlinjer SoL

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden beslutar

- att upphäva tidigare fattat beslut 31 januari 2023 § 19 i den del som avser införande av riktlinjer för insats att bereda sammansatta måltider börjar gälla från och med 1 december 2023, samt
- att riktlinjer för insats att bereda sammansatta måltider istället börjar gälla från och med 1 september 2024.

Sammanfattning

Vård- och omsorgsnämnden beslöt 2022-05-11 § 47 att införa nya riktlinjer för insatsen att bereda sammansatta måltider från och med den 1 januari 2023.

Förvaltningen gjorde sen bedömningen att aktiviteter behövde genomföras för att på bästa sätt kunna möta brukarna vid den förändring som den nya inriktningen innebär. Med anledning av detta fattade nämnden beslut att den riktlinjen i stället skulle börja gälla från och med den 1 december 2023.

Under den paus som varit har man från förvaltningens sida arbetet aktivt utifrån nollvisionen för undernäring och en rad utbildningsinsatser har utförts samtidigt som den behovsbedömda måltidskassen kommit helt i drift.

För att säkerställa att den revidering och avgränsning av målgruppen som blir berättigade sammansatta måltider inte ska innebära en försämring bedöms dock att ytterligare aktiviteter behöver genomföras i samverkan med näringslivet.

Utifrån detta ser förvaltningen ett behov av att senarelägga ikraftträdandet av riktlinjen och föreslår därför vård- och omsorgsnämnden att upphäva beslutet av den 31 januari 2023 § 19 och istället införa nya riktlinjer för insatsen att bereda sammansatta måltider från och med den 1 september 2024. Genom detta möjliggör man ett utökat samarbete med näringslivet för att öka tillgängligheten till det privata måltidutbudet.

Senareläggningen av ikraftträdandet av riktlinjen för insatsen att bereda sammansatta måltider innebär ingen försämring då tidigare riktlinjer för sammansatta måltider kvarstår. Detta förbättrar därmed förutsättningarna för genomförandet av den nya inriktningen.

Underlag för beslutet

- Protokollsutdrag vård- och omsorgsnämnden 2023-01-31 § 19
- Vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse 2023-01-24
Senare ikraftträdande av sammansatta måltider, riktlinjer SoL
- Protokollsutdrag vård- och omsorgsnämnden 2022-05-11 § 47
- Vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse 2022-04-28
Mat för äldre inom ordinärt boende
- Protokollsutdrag vård- och omsorgsnämnden 2020-12-16 § 107
- Vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-12-01
Mat för äldre inom ordinärt boende

Ärendet

Bakgrund

Vård- och omsorgsnämnden beslutade 2020-12-16 § 107 att ställa sig bakom förvaltningens förslag till ny inriktning avseende måltider för äldre inom ordinärt boende. Den som bor i ordinärt boende ska vid behov få stöd avseende måltiden på olika sätt samt ha ett ökat fokus på att förebygga och motverka undernäring. Den nya inriktningen syftar till att en ökad kvalitet och delaktighet samt individanpassning av stödet.

Vård- och omsorgsnämnden beslutade 2023-01-31 att senarelägga ikraftträdandet av riktlinjer för sammansatta måltider till 2023-12-01 för att möjliggöra för förvaltningen att genomföra ytterligare aktiviteter för att på bästa sätt kunna möta brukarna i den förändring som den nya inriktningen innebär.

Dessa aktiviteter handlade bland annat om ytterligare utbildning och en översyn av alternativen till sammansatta måltider.

Föredragning

Förutom att denna tjänsteskrivelse syftar till förslag om beslut i form av senare ikraftträdande av riktlinjer enligt socialtjänstlagen för sammansatta måltider syftar den även till att ge en uppdatering i korthet kring hur förvaltningen arbetat med en nollvision för undernäring i Lunds kommun.

Uppdatering kring arbete med en nollvision för undernäring

Med den förändring som följer av införandet av den nya riktlinjen har förvaltningen, sedan beslutet fattades i nämnden 2022-05-11, genomfört flertalet aktiviteter. De aktiviteterna har varit inriktade på att arbeta förebyggande och motverka undernäring, möta brukarnas behov kring stöd med måltider, höja kompetensen hos medarbetare i förvaltningen och att hitta alternativ för att öka tillgängligheten till det privata måltidsutbudet.

Behovsbedömd måltidsleverans till hemmet

Syftet med införandet av en behovsbedömd måltidsleverans var att säkerställa kvaliteten på måltiderna gentemot svårt sjuka äldre och att motverka undernäring. Bedömningskriterierna för att ha rätt till måltidsleverans är att patienten ska ha en bedömd undernäring, eller risk för undernäring, och måltidsleveransen ordinerar därmed som en hälso- och sjukvårdsinsats. Ordinationen görs av ansvarig sjuksköterska inom hemsjukvården som tillsammans med rehabpersonal och undersköterskor ansvarar för registrering och uppföljning i kvalitetsregistret Senior Alert. Målet är att brukaren som ordinerar måltidsleverans ska kunna avsluta denna för att istället få sitt behov av måltider tillgodosett med egna resurser eller genom stödinsatser enligt socialtjänstlagen.

Den behovsbedömda måltidsleveransen som sker i samverkan med serviceförvaltningen är nu helt i drift med en välfungerande produktion och leverans ut till brukarna. Det erbjuds både timbalkost och energitätad kost och de initiala utvärderingarna visar goda resultat.

Insats för sammansatta måltider

I samband med uppdraget att revidera riktlinjerna för sammansatta måltider, där målgruppen avgränsades till att fokusera på aktiviteten matlagning, förtydligades även innehållet i riktlinjen för att bereda enklare måltider. Detta gjordes för att säkerställa en god kvalitet och

jämlikhet i vilket stöd som ingår i insatsen samt att därmed tillförsäkra att samtliga brukare får sitt behov av näring tillgodosett oavsett vilket bistånd som beviljas med måltider.

Förebygga och motverka undernäring

För att säkerställa att samtliga brukare ska kunna få bra mat oavsett vilket bistånd som beviljas har en rad aktiviteter genomförts. Ett flertal utbildningar, så som en utbildningsserie om hela dygnets måltider inom äldreomsorgen, basutbildning i kost och nutritionsutbildning har hållits under året. Förutom detta har även en digital kostutbildning köpts in och dietist har informerat och fört dialog med samtliga hemvårdsområden. Man har arbetat aktivt med kostombud ute i hemvården där man både genomfört workshops och inspirationsträffar.

Samarbeta med näringslivet för att öka tillgängligheten för äldre till det privata måltidsutbudet

I de genomlysningar som gjorts har det konstaterats att det finns ett stort måltidsutbud i samhället, men att man behöver öka tillgängligheten för äldre att ta del av detta. För att kartlägga hur ett samarbete med näringslivet skulle kunna se ut har en första designsprint genomförts tillsammans med bland annat livsmedelsakademin, serviceförvaltningen och brukare inom vård- och omsorgsförvaltningen. Utifrån detta planeras fortsatta workshops att hållas tillsammans med de lokala krögarna i Lund för att möjliggöra att synliggöra de alternativ som redan finns i kombination med att skapa en matmässa för att sätta mat för äldre på agendan.

För att säkerställa tidigare intentioner gällande måltider för äldre inom ordinärt boende bedöms fortsatta aktiviteter behövas för att vidareutveckla tillgängligheten till det privata måltidsutbudet.

Med bakgrund härav bedömer förvaltningen att ikraftträdandet av riktlinjen om att bereda sammansatta måltider behöver pausas i avvaktan på att ytterligare aktiviteter genomförs. Förvaltningen föreslår därför nämnden att upphäva tidigare fattat beslut den 31 januari 2023 § 19 i den del som avser införande av riktlinjer för insats att bereda sammansatta måltider den 1 december 2023, samt att riktlinjer för insats att bereda sammansatta måltider i stället börjar gälla från och med den 1 september 2024.

Fram till dess fortsätter tidigare riktlinjer för insats att bereda sammansatta måltider att gälla. Förslaget innebär ingen försämring

eller ändring av beslutet gällande den nya inriktningen utan avser bara att skapa bästa förutsättningar för genomförandet.

Beredning

Under utredning och framtagande av förvaltningens förslag har följande tillfrågats och fått komma med synpunkter och underlag till ärenden:

- Metod- och utvecklingsledare och enhetschefer
Myndighetsfunktionen
- Myndighetschef
- Verksamhetschef Hemvård, rehabilitering och service för seniorer
- Kvalitetsutvecklare Hemvård, rehabilitering och service för seniorer
- Dietist

Barnets bästa

En fördröjning av införandet av riktlinjer för insatsen att bereda sammansatta måltider bedöms inte vara till nackdel för barn och barnfamiljer.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget medför inga ekonomiska konsekvenser.

Anna Borgius
Vård- och omsorgsdirektör

Beslutet skickas till

För verkställighet eller motsvarande åtgärd:
Hemvård, rehabilitering och service för seniorer
Boende LSS
Kansli och kvalitet
Externa utförare LOV hemvård